

Висновки. Народні назви на позначення *полину гіркого* виявляють високу етнокультурну знаковість. Внутрішня форма найменувань *|Боже |дерево, |Боже дерев|ко* містить позитивну конотацію та актуалізує мотиваційні основи ‘лікарська рослина’, ‘рослина-оберіг’. Негативна семантика *полину* пов’язана з його біохімічними, агрокультурними, ароматичними властивостями та смаковими якостями. Здебільшого негативна оцінка об’єктивується у флороназвах *чор|нобил’, чор|нобил’ник*.

Список населених пунктів

1. Блс – с. Білосток Луцького р-ну Волинської обл.
2. Клв – с. Клевани Рівненського р-ну Рівненської обл.
3. Окр – с. Великий Окорськ Володимирського р-ну Волинської обл.
4. Сдв – с. Садів Луцького р-ну Волинської обл.
5. Трч – с. Торчин Луцького р-ну Волинської обл.

Джерела та література

1. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник. / За ред. А. М. Гродзінського. Київ : Видавництво «Українська Енциклопедія» імені М. П. Бажана; Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992. 544 с.
2. Омельковець Р. С. Словник ботанічної лексики західнополіських говірок. Луцьк : Іванюк В. П., 2016. 220 с.

Цимбалюк Ю. В. – здобувач освіти
2 курсу факультету філології та
журналістики Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Яблонська О. В. – кандидат філологічних
наук, професор кафедри української
літератури ВНУ імені Лесі Українки

**У пантеоні Розстріляного відродження ХХІ століття:
Володимир Вакуленко**

Постановка проблеми. Новітня російсько-українська війна триває вже понад 10 років, проте російські методи боротьби з

українською ідентичністю залишаються незмінними: загарбання історичної пам'яті, знищення історії, мови й культури нації, окупація територій, терор населення. Тобто йдеться про викоренення національної свідомості.

Чимало сучасних письменників стали на захист України. На жаль, станом на вересень 2024 р. у списку літераторів та літераторок, які загинули або померли унаслідок російської агресії, налічувалося 194 діячі [6]. Це соціально-політичне явище можна схарактеризувати як «Розстріляне відродження ХХІ ст.» за аналогією до Розстріляного відродження. (Як відомо, польський політичний діяч, видавець і культуролог Єжи Гедройць у листуванні з Ю. Лавріненком запропонував цю назву:

«Щодо назви. Чи не було би, може, добре дати як загальну назву: *Розстріляне відродження*.

Антологія 1917–1933 тощо.

Назва тоді звучала би ефектно» [3, 619]).

Мета дослідження – на основі життєвого шляху Володимира Вакуленка (1972–1922) простежити вплив російської експансії на життя та творчість українських письменників. У публікації М. Васьківа [2] на матеріалі сучасної української мілітарної літератури розглянуто соціально-психологічні наслідки російської війни проти України.

Результати дослідження. В. Вакуленко родом із села Капитолівка, що на Харківщині. У його літературному доробку – 13 поетичних і прозових книг, серед яких чимало творів для дітей. Письменник друкувався під псевдонімом Володимир Вакуленко-К., в якому літера К означала рідну Капитолівку. Свій стиль він характеризував як «контрлітература», що поєднує постмодернізм, модернізм, неокласицизм з елементами логічного абсурдизму [5].

В. Вакуленко завжди мав активну громадянську позицію: був учасником Революції гідності, займався волонтерською діяльністю, допомагав Збройним Силам України. Під час окупації Капитолівки загарбники кілька разів допитували В. Вакуленка, знаючи про його українські переконання.

Бажаючи зафіксувати життя в окупації, письменник публікував дописи в соцмережі Facebook та розпочав вести щоденник, який напередодні викрадення заховав у саду. Після деокупації Ізюмщини

цей мемуарний документ знайшла письменниця та громадська діячка Вікторія Амеліна.

Після того, як стало відомо про загибель письменника, було прийнято рішення про публікування записів В. Вакуленка. Ініціаторкою видання та авторкою передмови стала В. Амеліна. На жаль, її творчий шлях також обірвала сучасна війна. Символічним є те, що серце письменниці зупинилося в день народження В. Вакуленка: йому був би 51 рік. «Смерть Володі – надто страшна, немислима, болісна втрата, яка відновлює в кожному з нас пам'ять про наше Розстріляне Відродження. Одним із наших обов'язків як культурних менеджерів, одним із обов'язків нашої культури надалі буде – збереження і продовження пам'яті про наших загиблих», – зауважила Т. Терен, виконавча директорка українського ПЕН [4]. 2023 р. книга В. Вакуленка отримала премію Prix Voltaire Міжнародної асоціації видавців, що відзначає здобутки літераторів у боротьбі за свободу слова.

«Сьогодні десятий день окупації. Розумію, якщо ці рукописи потраплять до рук ФСБ, яка має прийти після рашиської дивізії «Z» ось тільки закінчатся бої, але все ж розраховую їх передати в разі довготривалої окупації в руки міжнародних організацій <...>. Все ж я вірую в ЗСУ. <Отак як в Бога, хай не гнівиться на мене Він>», – писав В. Вакуленко, фіксуючи злочини окупантів у щоденнику [1, 40]. Письменник був свідомий своєї місії: «<...> ми маленьке селище, де можливо зібрати патріотичних людей – максимум 2–3 чол. Це я знав давно, тому жив своїм життям, відлюдником. Усе єдно знав, що мене рано чи пізно здадуть <...>» [1, 24].

Висновки. Розстріляне відродження ХХІ ст. – не метафора, а трагічна реальність, яка засвідчує безперервність російських спроб знищити українську ідентичність через війну, репресії і культурний геноцид. Письменник В. Вакуленко уособлює силу українського духу, непохитну віру в національні цінності; його трагічна загибель є символом нової хвилі українських митців, які ціною свого життя довели важливість національної ідентичності.

Джерела та література

1. Вакуленко-К. Володимир. Я перетворююсь... Щоденник окупації. Вибрані вірші. Харків: Vivat, 2023. 192 с.
2. Васьків М. «Ніщо не буде так, як раніше»: новий світ після війни. *Українознавство*. 2024. № 4 (93). С. 122–134.

3. Єжи Гедройць та українська еміграція: листування 1950–1982 років; пер. з пол. та англ. / упорядкув., переднє слово і комент. Б. Бердиховської. Київ: Критика, 2008. 752 с.
4. Русіна Оля. Стежка, якою ти прямуєш до іншого світла. Чого нас навчив Володимир Вакуленко-К. *Читомо | Культура читання і мистецтво книговидання*. URL: <https://chytomo.com/stezhka-iakoiu-ty-priamuiesh-do-inshoho-svitla-volodymyr-vakulenko-ta-joho-spadok/>
5. Українського письменника Володимира Вакуленка та його сина викрали російські окупанти. *PEN Ukraine*. URL: <https://pen.org.ua/ukrayinskogo-pysmennyya-volodymyra-vakulenko-ta-jogo-syna-vykraly-rosijski-okupanty>
6. Щонайменше 194 вбитих росією людей літератури: триває збір інформації для проєкту «Недописані». *Читомо | Культура читання і мистецтво книговидання*. URL: <https://chytomo.com/shchonaajmenshe-194-vbytykh-rosiieiu-liudej-literatury-tryvaie-zbir-informatsii-dlia-proiektu-nedopysani/>

Юрковець Д. Ю. – здобувач освіти
4 курсу факультету філології
та журналістики
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Головій О. М. – кандидат філологічних
наук, доцент кафедри теорії літератури
та зарубіжної літератури
ВНУ імені Лесі Українки

Творчість Саффо в шкільній програмі: проблемні аспекти

Постановка проблеми. Вивчення творчості жінок-письменниць на уроках української та зарубіжної літератур є важливим чинником втілення в освітньому процесі ідеї гендерної рівності та передумовою формування гармонійної особистості, яка усвідомлює рівноправність маскулінності й фемінності та розуміє причини їхньої нерівномірної присутності в літературному процесі різних культурно-історичних епох. Маскулінноцентрична епоха античності представлена в шкільній програмі із зарубіжної літератури іменем лише однієї жінки-